

JANROTMANS

De Kanteling van het Westland in sociaal, economisch en ecologisch opzicht

Naaldwijk, 25 Januari 2017

twitter.com/janrotmans

“

We leven **NIET** in tijdperk van verandering
maar in een verandering van tijdperken

”

19e EEUW

- Industriële revolutie
- Angst voor machines
- Langdurige onrust
- Sociale ongelijkheid
- Marx

20e EEUW

- Digitale revolutie
- Angst voor robots
- Steeds meer onrust
- Sociale ongelijkheid
- Piketty

1

SAMENLEVING 3.0

OVERGANG NAAR SAMENLEVING 3.0

HET ROER MOET OM

Arbeidsmarkt

Persoonlijk, geen onderscheid tussen vast en flex

Pensioenstelsel

Niet verplicht en collectivistisch, maar persoonlijk

Zorg

Menselijker, eenvoudiger, goedkoper, op maat

Onderwijs

persoonlijk onderwijs op maat

Financieel stelsel

Eenvoudiger, rechtvaardiger, dienstbaar

2

ECONOMIE 3.0

OUDE ECONOMIE

- Economisch ondernemen
- Waarden onttrekken
- Financiële impact
- Fossiel
- Lineair
- Bezit

NIEUWE ECONOMIE

- Betekenisvol ondernemen
- Waarden creëren
- Maatschappelijke impact
- Schoon
- Circulair
- Gebruik

MAATSCHAPPELIJK ONDERNEMERS

- 25.000 banen gecreëerd laatste 5 jaar
- 3.5 miljard omzet in 2015
- opschaling is nodig en belangrijk

McKinsey, Oktober 2016

Traditionele Bedrijven

- Banken
- Energiebedrijven
- Taxibedrijven
- Hotelketens
- Boekenwinkels
- Platenmaatschappij

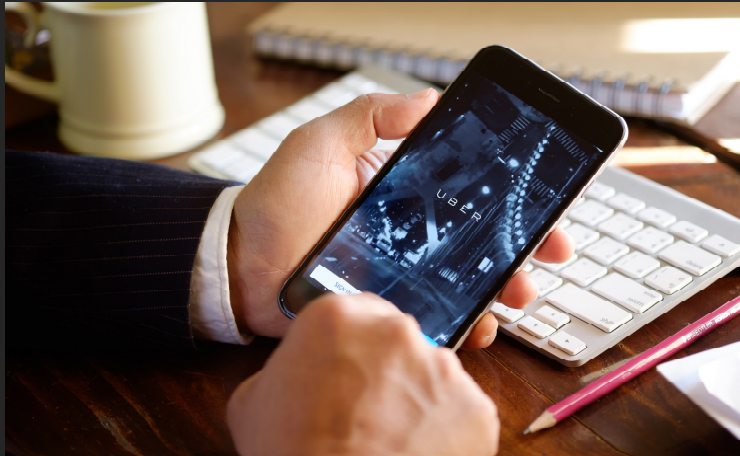
Disruptieve Bedrijven

- Fintechs
- Tesla, Van de Bron
- UBER
- Airbnb
- Bol.com
- Spotify

UBER DIGITAAL PLATFORM

UBER verbindt
chauffeurs aan passagiers

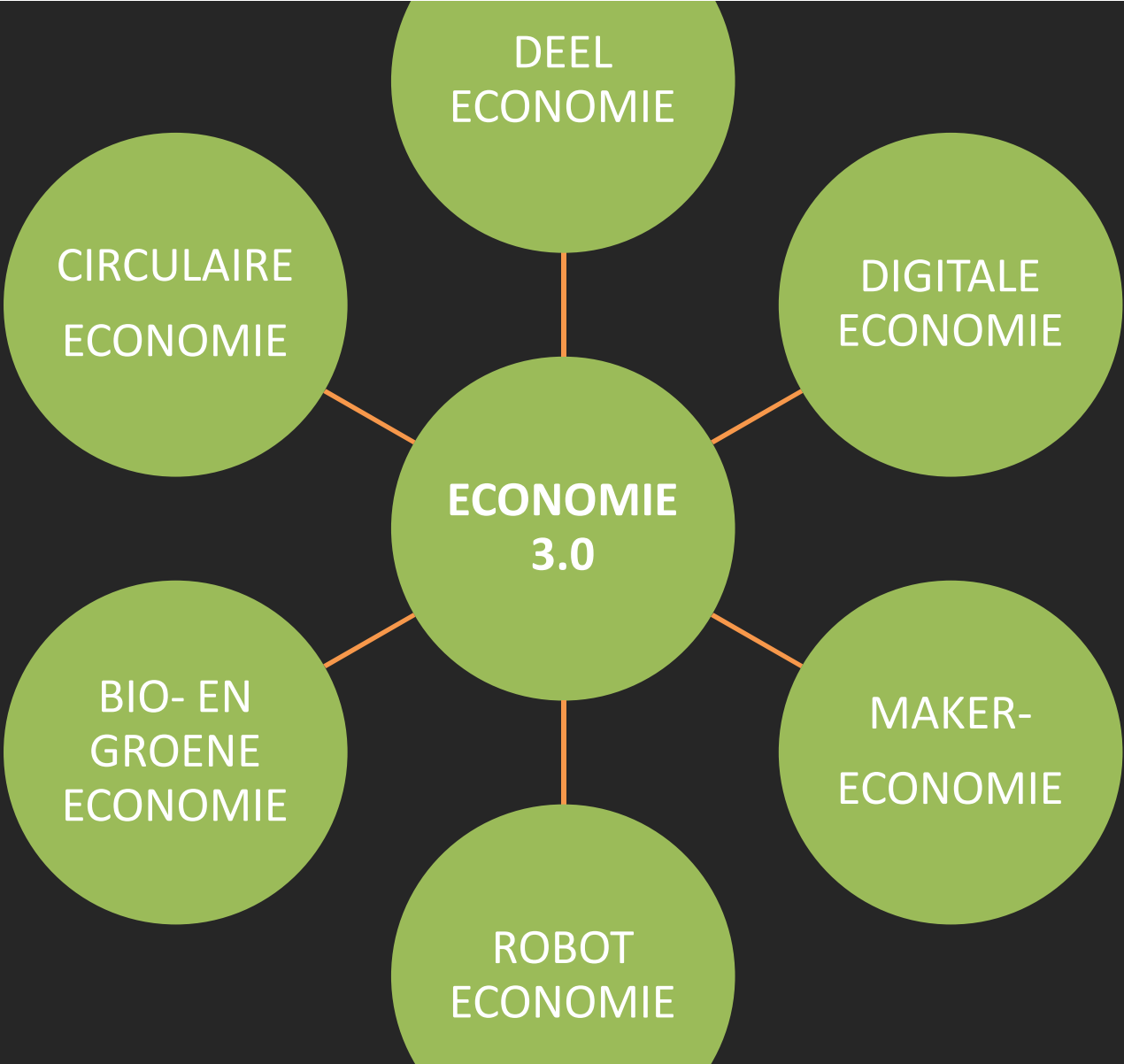

BINNEN 3 JAAR...

=

er een UBER voor de bouw

© Barcroft USA

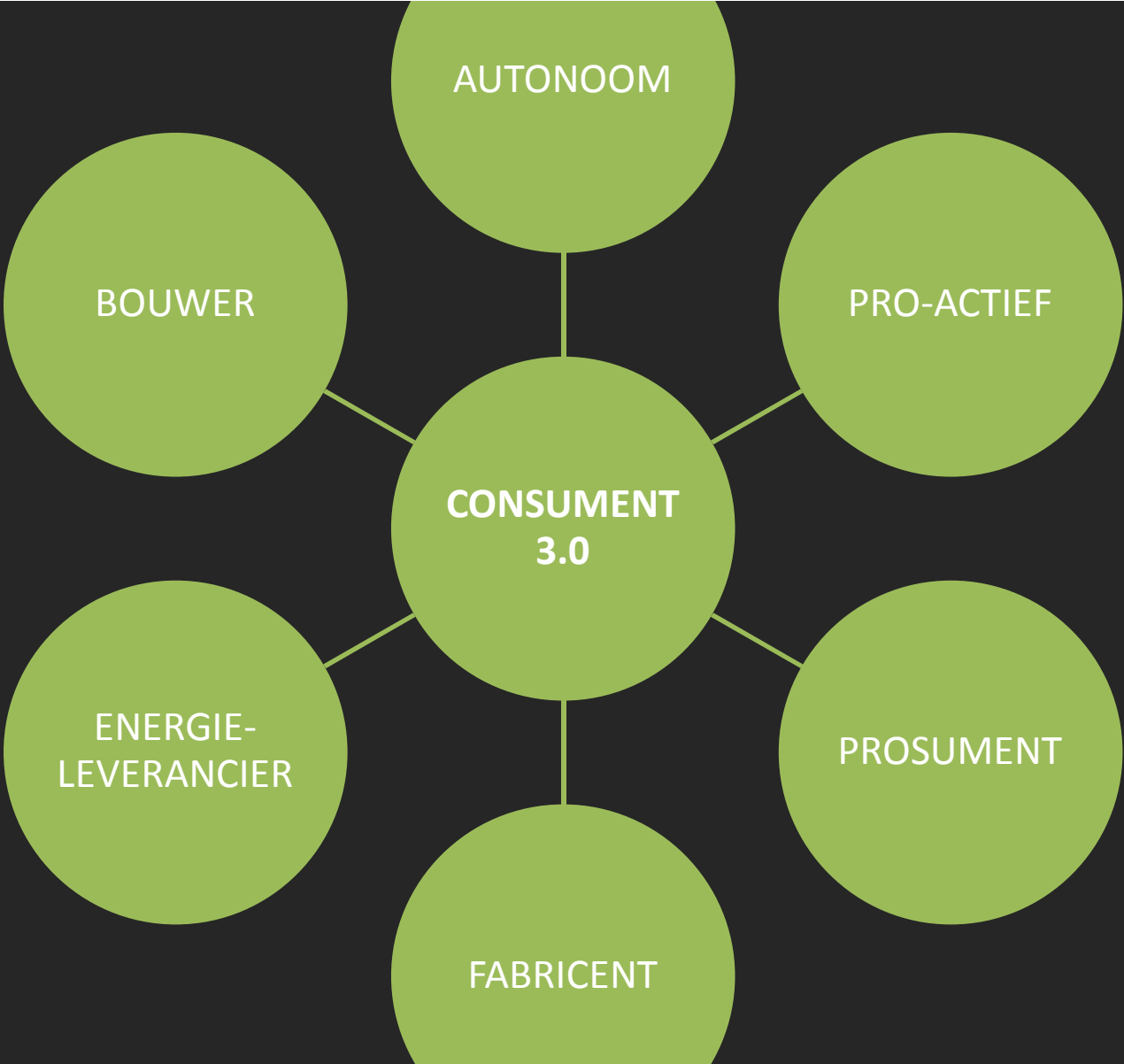

NIEUWE MAAKINDUSTRIE

Digitale revolutie in de maakindustrie

Fundamentele verandering van:
HOE wij dingen maken en vooral WIE het maakt

Iedereen wordt producent

3

ROADMAP NEXT ECONOMY

KERNVRAGEN

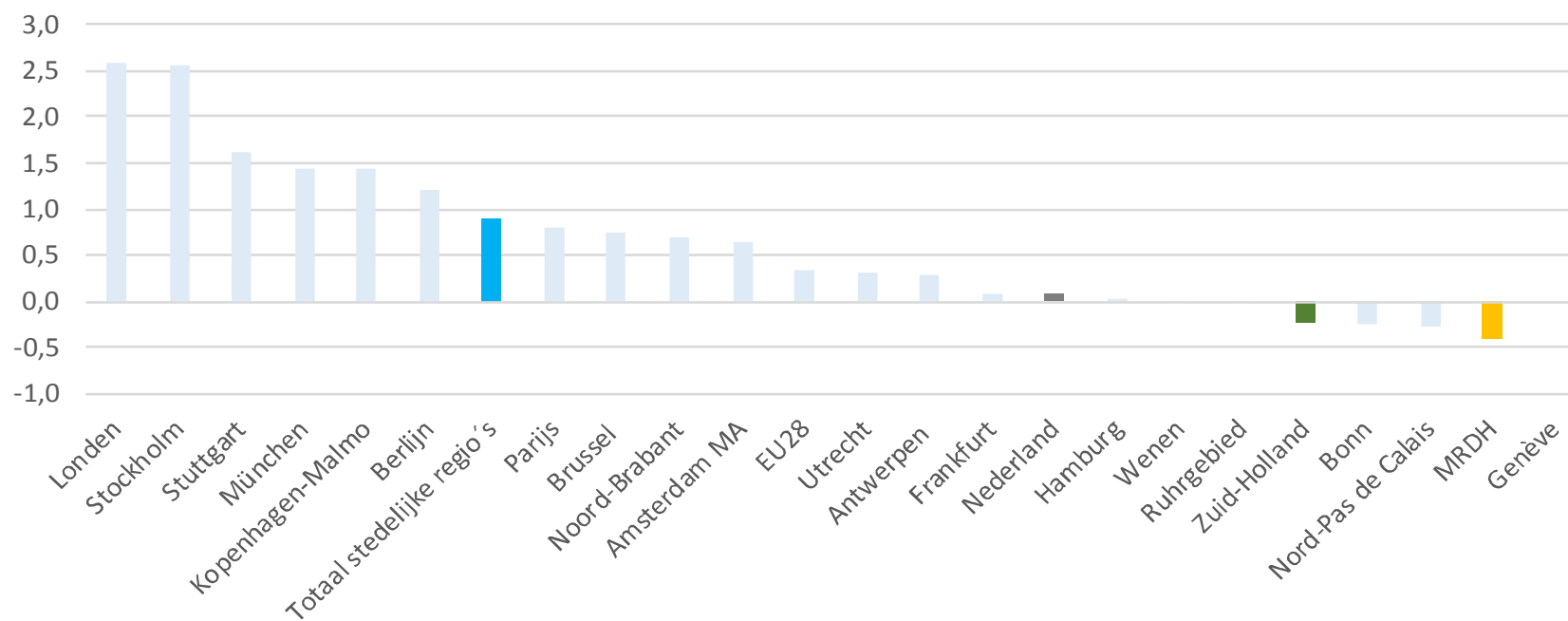
is de MRDH regio klaar voor de nieuwe economie?

waar verdient de MRDH zijn geld mee over 20 jaar?

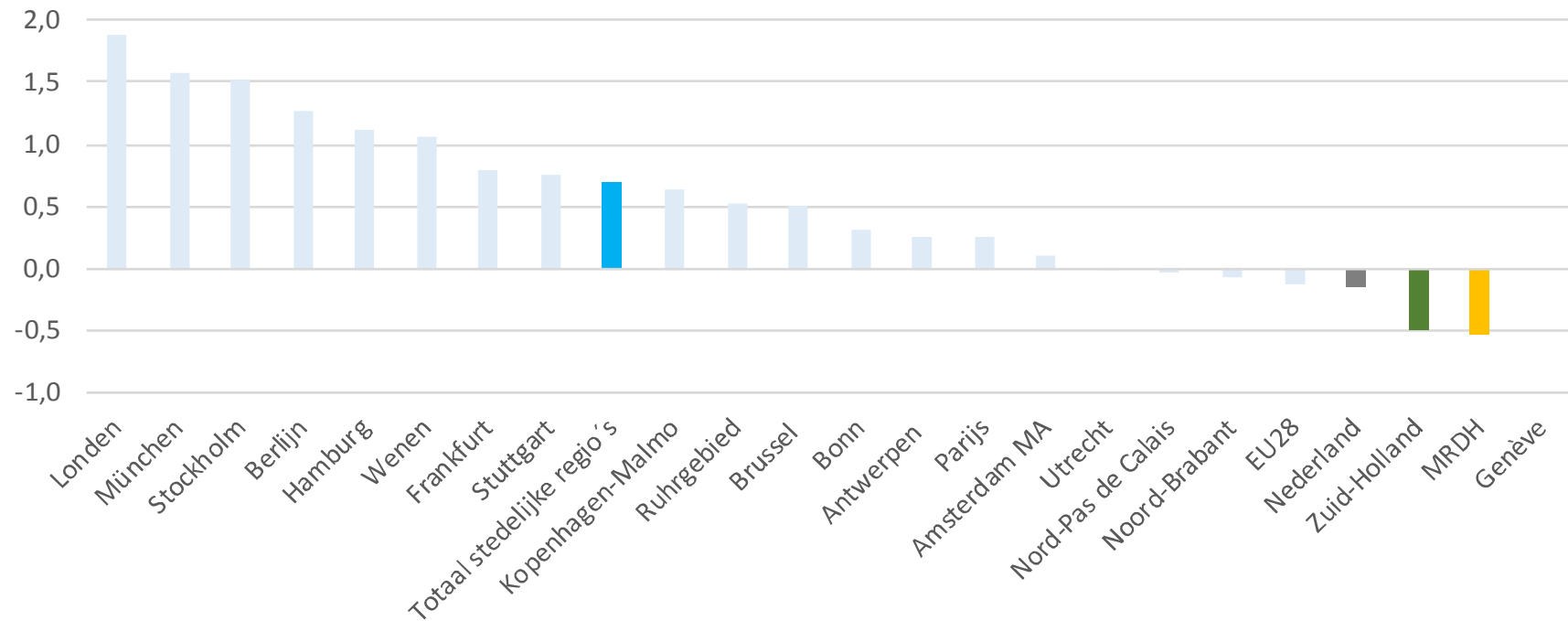
hoeveel en wat voor investeringen vraagt dit?

wat voor kennis en vaardigheden zijn daar voor nodig?

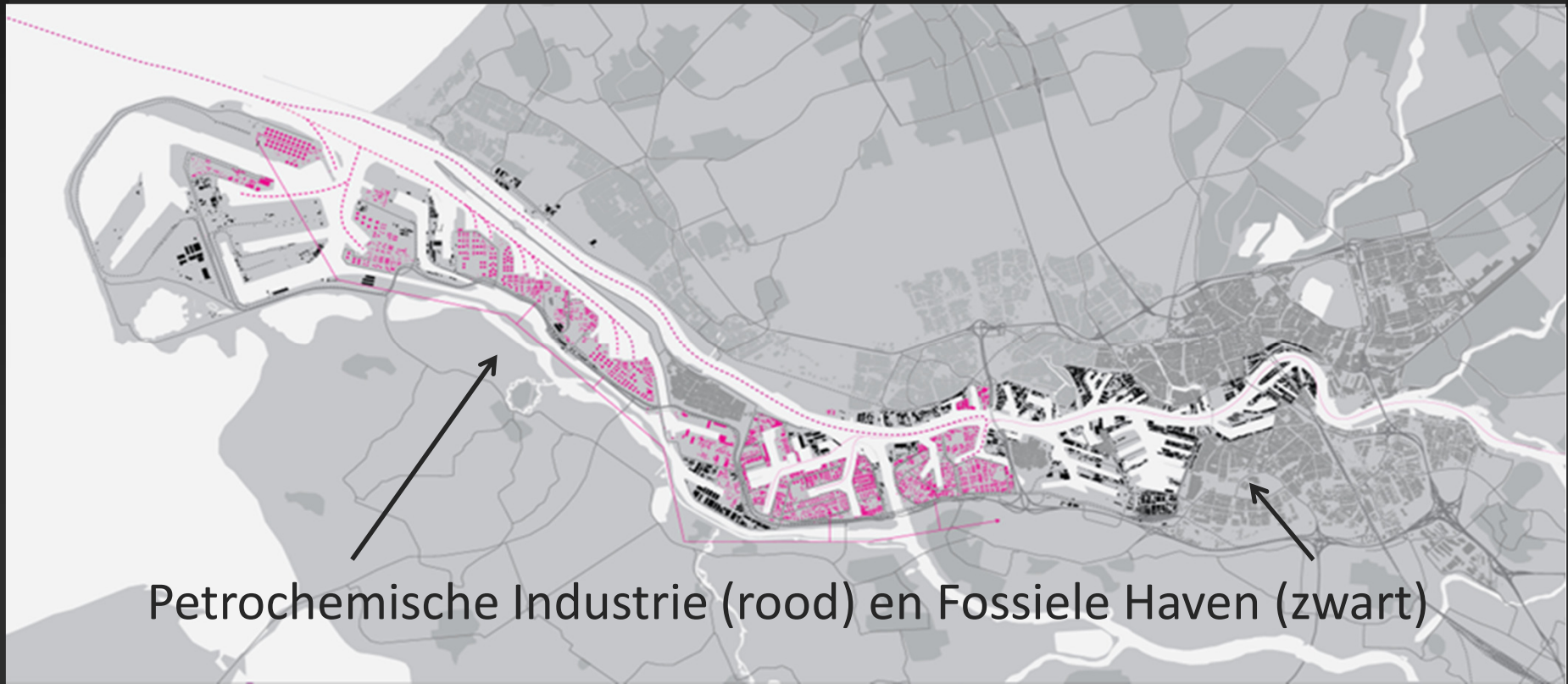
GROEI VAN BRP IN EUROPESE REGIO'S VAN 2009-2015

GROEI WERKGELEGENHEID IN EUROPESE REGIO'S VOOR 2009-2015

DNA VAN HAVEN ROTTERDAM

Fossil Mausoleum

PIJLERS ROTTERDAMSE HAVEN

containertransport

grote spelers vallen om

petrochemie

innoveert onvoldoende

fossiele energie

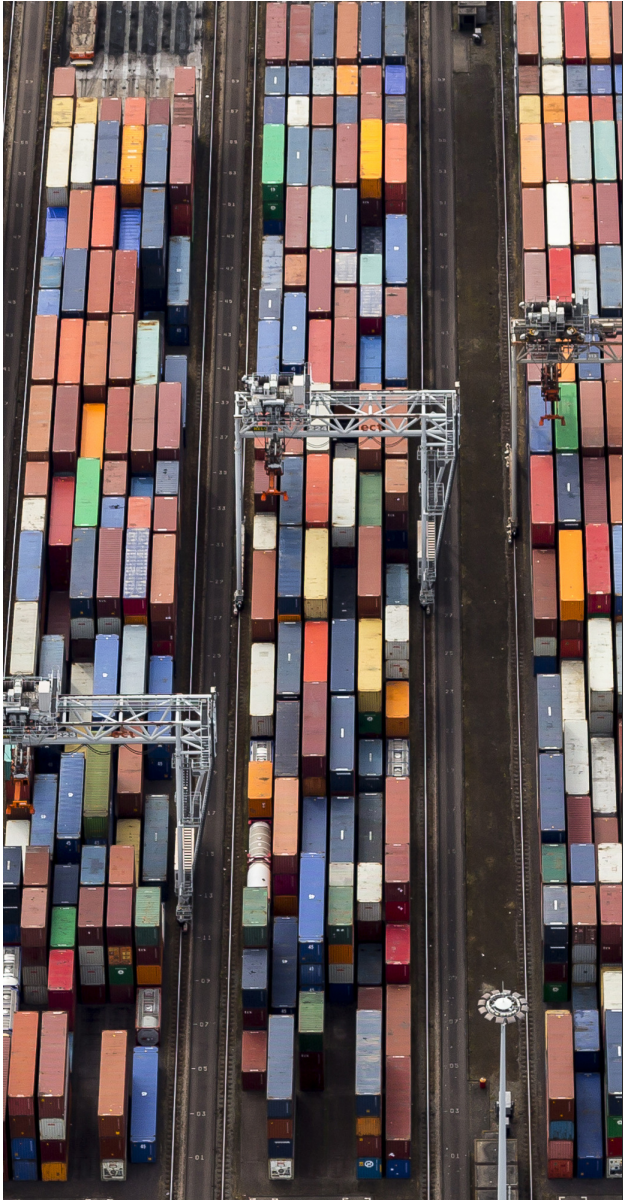
verliest concurrentie met schoon

Fotografie: VanderWolf Images

HAVEN 3.0

Overleeft **NIET** op basis van
massa en volume

HAVEN 3.0

Maar **WEL** met:

- Digitale en slimme haven
- Groene haven: biomassa als grondstof i.p.v. olie
- Circulaire havenconomie in straal van 100 km

© 2014 J. KERS ARCHITECTS

DNA VAN GREEN PORT

90% gas gebaseerd

GREENPORT 3.0

zeekraal

zeewier

lamsoor

kruiden & cressen

snel groeiende niche-markten

GREENPORT 3.0

pharmacie

cosmetica

verpakking

kleding

zorg

nieuwe klanten & afzetmarkten

**REGIO GEBRUIKT POTENTIE
ONVOLDOENDE**

TOEGEVOEGDE WAARDE STEEDS MINDER

toegevoegde waarde in Regio Eindhoven:

54 cent per geïnvesteerde euro blijft in regio

toegevoegde waarde in MRDH regio:

8 cent per geïnvesteerde euro blijft in regio

**ALLES WAT GEEN WAARDE TOEVOEGT
HOUDT UITEINDELIJK OP TE BESTAAN**

ONDERNEMERSCHAP 3.0

nieuw ondernemerschap is nodig

energie, financiën, digitalisering, automatisering, niche-markten
niche-producten, verduurzaming, nieuwe verdienmodellen

4

**WAT BETEKEN DAT VOOR
DE ARBEIDSMARKT?**

ARBEID 3.0

veel werk wordt geautomatiseerd & gerobotiseerd

hoogwaardige en innovatieve arbeid

laagwaardige handen & dienstenarbeid

werken, leren, zorgen, ondernemen lopen door elkaar

sociale tweedeling?

ARBEIDSVERHOUDING 3.0

het einde van de vaste contracten

meer ZZP-ers dan werknemers in vaste dienst

organisatie richt zich op tijdelijke werknemers

wederkerigheid: organisatie versus individu

TRANSITIE PERSPECTIEF

middenklasse verdwijnt

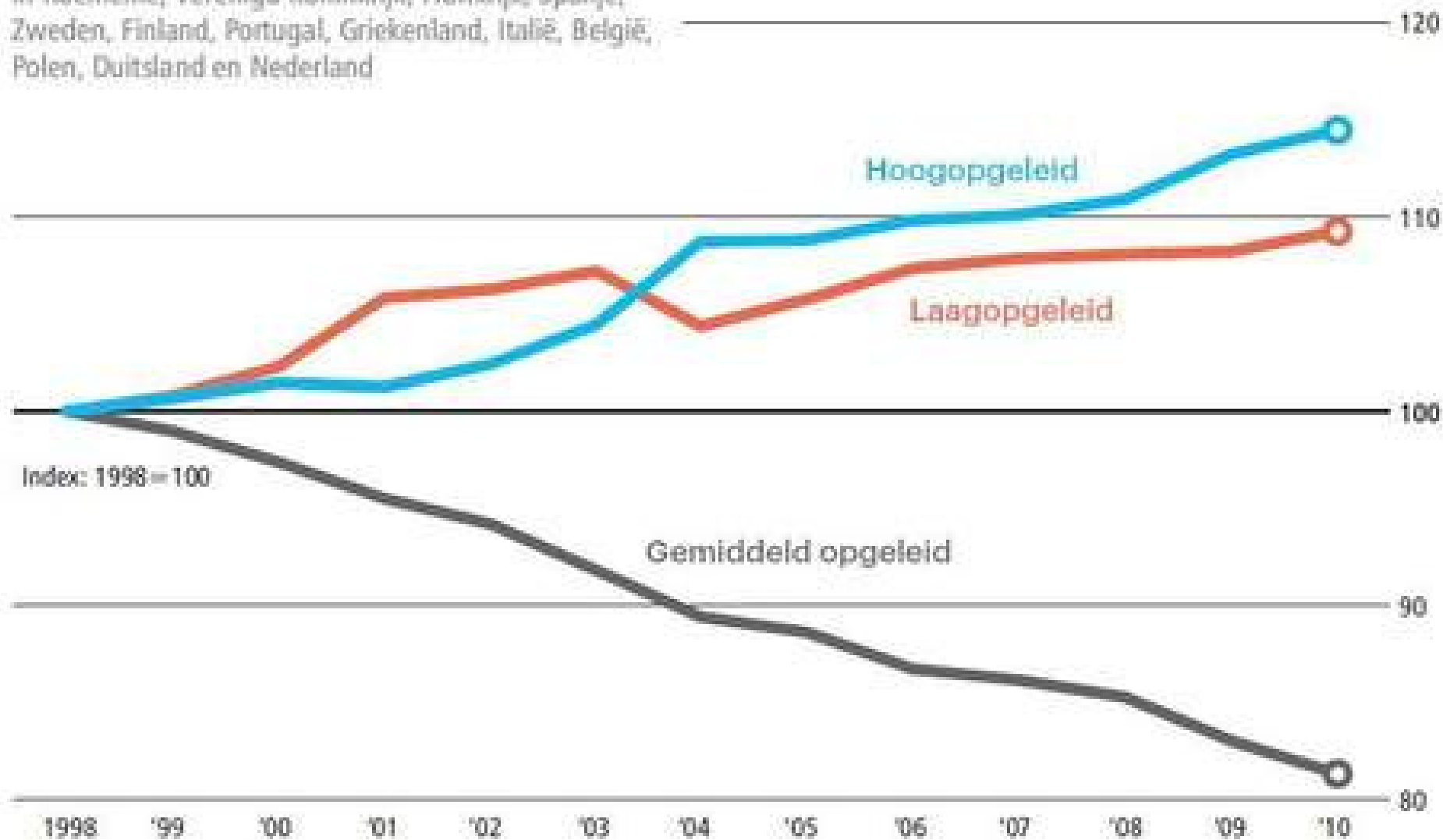
groep van 1.5 miljoen kwetsbare mensen

re-integratie is van belang

nieuwe vormen van solidariteit nodig

Verandering werkgelegenheid, 1998-2010, geïndexeerd

In Roemenië, Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Spanje, Zweden, Finland, Portugal, Griekenland, Italië, België, Polen, Duitsland en Nederland

Verandering werkgelegenheid, 1998-2010, in procenten

**kunnen we in de nabije toekomst
iedereen aan het werk houden?**

BETAALD WERK VOOR IEDEREEN IS ILLUSOIR

aantal inactieven is ca. 1.5 miljoen mensen

[bijstand, werkloos, arbeidsongeschikt]

grosso modo hetzelfde als 30 jaar geleden

‘ijzeren arbeidsvoorraad’ is al jaren hetzelfde

helpt daarvan zou aan het werk kunnen?

nieuwe economie stelt steeds hogere eisen!

Roadmap Next Economy R'dam-DenHaag

bij **50 miljard** investering in nieuwe economie

komende 10 jaar ca. 50.000 banen erbij

komende 35 jaar ca. 200.000 banen erbij

exclusief banenverlies in oude economie

netto: ca. 25.000 banen komende 10 jaar

ca. 100.000 banen komende 35 jaar

**zonder nieuwe vormen van solidariteit
valt de samenleving uit elkaar**

5

GEDACHTEN EXPERIMENT

STEL DAT

stroom arbeidsmigranten uit Oost-Europa opdroogt

globalisering wordt ingeperkt en begrensd

glocalisering als onderstroom doorzet en doorbreekt

WAT DAN?

dan gaan we inactieve Nederlanders inzetten

grootschalige reïntegratie voor banen in Westland

relatief duur i.v.m. Oost-Europese arbeidsmigranten

MAAR

dat kan niet in het huidige economisch systeem

hyperkapitalisme leidt tot race to the bottom

we betalen niet de échte prijs voor onze producten

schade aan milieu, gezondheid, leefomgeving wordt niet verrekend

DAT KAN ALLEEN ALS

een redelijke prijs gaan betalen voor onze producten

CO2-prijs gaan doorvoeren in onze producten & diensten

vervuiler betaalt principe gaan doorvoeren

maatschappelijk rendement i.p.v. financieel rendement

KANTELING

structuur

cultuur

werkwijze

**Iedereen zei dat het onmogelijk
was, totdat er iemand langs
kwam die dat niet wist**